



Dokument na rokovanie

A9-0229/2023

3.7.2023

SPRÁVA

o správe Komisie o Bosne a Hercegovine za rok 2022
(2022/2200(INI))

Výbor pre zahraničné veci

Spravodajca: Paulo Rangel

OBSAH

	strana
NÁVRH UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU	3
DÔVODOVÁ SPRÁVA.....	24
INFORMÁCIE O PRIJATÍ V GESTORSKOM VÝBORE.....	25
ZÁVEREČNÉ HLASOVANIE PODĽA MIEN V GESTORSKOM VÝBORE	26

NÁVRH UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU

o správe Komisie o Bosne a Hercegovine za rok 2022 (2022/2200(INI))

Európsky parlament,

- so zreteľom na Dohodu o stabilizácii a pridružení medzi Európskymi spoločenstvami a ich členskými štátmi na jednej strane a Bosnou a Hercegovinou na strane druhej¹,
- so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1529 z 15. septembra 2021, ktorým sa zriaďuje nástroj predvstupovej pomoci (IPA III)²,
- so zreteľom na výsledky prvej a druhej schôdze Parlamentného výboru pre stabilizáciu a pridružení EÚ – Bosna a Hercegovina, ktoré sa konali 5. a 6. novembra 2015 a 17. júna 2021,
- so zreteľom na žiadosť Bosny a Hercegoviny o členstvo v EÚ predloženú 15. februára 2016,
- so zreteľom na vyhlásenia zo samitov EÚ – západný Balkán zo 17. mája 2018 v Sofii, zo 6. mája 2020 v Záhrebe, zo 6. októbra 2021 v Brde pri Kranju a zo 6. decembra 2022 v Tirane,
- so zreteľom na samit v Sofii, ktorý sa konal 10. novembra 2020, a na vyhlásenie o spoločnom regionálnom trhu a vyhlásenie o zelenej agende pre západný Balkán,
- so zreteľom na výsledky deviateho samitu berlínskeho procesu z 3. novembra 2022,
- so zreteľom na rozhodnutie Rady (EÚ) 2021/1923 zo 4. novembra 2021 o opatrení pomoci v rámci Európskeho mierového nástroja na podporu budovania kapacít ozbrojených síl Bosny a Hercegoviny³,
- so zreteľom na rozhodnutie Rady (EÚ) 2022/2353 z 1. decembra 2022 o opatrení pomoci v rámci Európskeho mierového nástroja na posilnenie kapacít ozbrojených síl Bosny a Hercegoviny⁴,
- so zreteľom na závery Európskej rady z 24. a 25. marca 2022,
- so zreteľom na závery Európskej rady z 23. a 24. júna 2022 o Ukrajine, západnom Balkáne, žiadostiach Ukrajiny, Moldavskej republiky a Gruzínska o členstvo v EÚ a vonkajších vzťahoch,

¹ Ú. v. EÚ L 164, 30.6.2015, s. 2.

² Ú. v. EÚ L 330, 20.9.2021, s. 1.

³ Ú. v. EÚ L 391, 5.11.2021, s. 45.

⁴ Ú. v. EÚ L 311, 2.12.2022, s. 149.

- so zreteľom na závery Európskej rady z 15. decembra 2022, ktorými sa Bosna a Hercegovine udeľuje štatút kandidátskej krajiny,
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 29. mája 2019 s názvom Stanovisko Komisie k žiadosti Bosny a Hercegoviny o členstvo v Európskej únii (COM(2019)0261) a sprievodnú analytickú správu (SWD(2019)0222),
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 5. februára 2020 s názvom Posilnený proces prístupia – dôveryhodná perspektíva členstva v EÚ pre západný Balkán (COM(2020)0057),
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 29. apríla 2020 s názvom Podpora západnému Balkánu v boji proti ochoreniu COVID-19 a pri obnove v období po pandémie – Príspevok Komisie pred stretnutím lídrov EÚ a západného Balkánu, ktoré sa uskutoční 6. mája 2020 (COM(2020)0315),
- so zreteľom na oznámenie Komisie zo 6. októbra 2020 s názvom Hospodársky a investičný plán pre západný Balkán (COM(2020)0641),
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 12. októbra 2022 s názvom Oznámenie o politike rozširovania EÚ z roku 2022 (COM(2022)0528),
- so zreteľom na pracovný dokument útvarov Komisie z 12. októbra 2022 s názvom Správa o Bosne a Hercegovine za rok 2022 (SWD(2022)0336),
- so zreteľom na oznámenie Komisie zo 14. apríla 2021 o stratégii EÚ na boj proti organizovanej trestnej činnosti na roky 2021 – 2025 (COM(2021)0170),
- so zreteľom na oznámenie Komisie zo 7. októbra 2020 s názvom Únia rovnosti: strategický rámec EÚ pre rovnosť, začleňovanie a účasť Rómov (COM(2020)0620),
- so zreteľom na Dohovor OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím,
- so zreteľom na Dohovor OSN o právach dieťaťa,
- so zreteľom na Dohovor o hodnotení vplyvu na životné prostredie presahujúceho štátne hranice, prijatý 25. februára 1991,
- so zreteľom na Dohovor UNESCO z 20. októbra 2005 o ochrane a podpore rozmanitosti kultúrnych prejavov,
- so zreteľom na Dohovor UNESCO zo 17. októbra 2003 o ochrane nehmotného kultúrneho dedičstva,
- so zreteľom na Strategický kompas pre bezpečnosť a obranu, ktorý Rada schválila 21. marca 2022,
- so zreteľom na osobitnú správu Európskeho dvora audítorov č. 01/2022 z 10. januára 2022 s názvom Podpora EÚ pre právny štát na západnom Balkáne: napriek úsiliu zásadné problémy pretrvávajú a osobitnú správu Európskeho dvora audítorov

č. 09/2021 z 3. júna 2021 s názvom Dezinformácie s vplyvom na EÚ: boj zatiaľ zvládame, ale ešte nie je vyhrané,

- so zreteľom na správu expertov z 5. decembra 2019 o otázkach právneho štátu v Bosne a Hercegovine,
- so zreteľom na stanovisko Benátskej komisie z 11. marca 2005 o ústavnej situácii v Bosne a Hercegovine a právomociach vysokého predstaviteľa a jej následné odporúčania týkajúce sa ústavných záležitostí v Bosne a Hercegovine,
- so zreteľom na súhrn stanovísk a správ Benátskej komisie zo 14. decembra 2020 o stabilite volebného zákona,
- so zreteľom na príslušné rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva v prospech žalobcov vrátane Azry Zorničovej⁵, Derva Sejdića a Jakoba Finciho⁶, okrem iných,
- so zreteľom na Mostarskú dohodu podpísanú 17. júna 2020 o konaní volieb v Mostare,
- so zreteľom na politickú dohodu z 12. júna 2022 o zásadách na zabezpečenie toho, aby bola Bosna a Hercegovina fungujúcou krajinou, ktorá napreduje na svojej európskej ceste,
- so zreteľom na index vnímania korupcie Transparency International 2022, podľa ktorého je Bosna a Hercegovina na 110. mieste zo 180 krajín,
- so zreteľom na 62. správu vysokého predstaviteľa pre vykonávanie mierovej dohody týkajúcej sa Bosny a Hercegoviny z 2. novembra 2022 generálnemu tajomníkovi Organizácie Spojených národov a na predchádzajúce správy,
- so zreteľom na rezolúciu Bezpečnostnej rady OSN č. 2658 (2022) z 2. novembra 2022, ktorou sa predlžuje mandát ozbrojených síl pod vedením Európskej únie pre Bosnu a Hercegovinu (EUFOR) do 2. novembra 2023,
- so zreteľom na zasadnutie Severoatlantickej rady v Madride 29. júna 2022 a na vyhlásenie madridského samitu NATO,
- so zreteľom na schôdzu ministrov obrany NATO, ktorá sa konala 14. a 15. februára 2023,
- so zreteľom na Daytonskú mierovú dohodu, ktorou sa ustanovuje mandát misie Organizácie pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe (OBSE) v Bosne a Hercegovine,
- so zreteľom na Ústavu Bosny a Hercegoviny, ktorá stanovuje, že v krajine existujú tri úradné jazyky, a na ústavy entity Federácia Bosny a Hercegoviny a entity Republika srbská,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 9. júla 2015 o spomienke na Srebrenicu⁷,

⁵ Rozsudok z 15. júla 2014.

⁶ Rozsudok z 22. decembra 2009.

- so zreteľom na svoje uznesenie zo 17. decembra 2015 o 20. výročí Daytonskej mierovej dohody⁸,
 - so zreteľom na svoje odporúčanie z 19. júna 2020 Rade, Komisii a podpredsedovi Komisie/vysokému predstaviteľovi Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku k západnému Balkánu po samite v roku 2020⁹,
 - so zreteľom na svoje uznesenie z 15. decembra 2021 o spolupráci v boji proti organizovanej trestnej činnosti na západnom Balkáne¹⁰,
 - so zreteľom na svoje odporúčanie z 8. júna 2022 Rade a podpredsedovi Komisie/vysokému predstaviteľovi Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku o zahraničnej, bezpečnostnej a obrannej politike EÚ po ruskej útočnej vojne proti Ukrajine¹¹,
 - so zreteľom na svoje odporúčanie z 23. novembra 2022 Rade, Komisii a podpredsedovi Komisie/vysokému predstaviteľovi Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku k novej stratégii Únie pre rozširovanie¹²,
 - so zreteľom na svoje predchádzajúce uznesenia o Bosne a Hercegovine,
 - so zreteľom na článok 54 rokovacieho poriadku,
 - so zreteľom na správu Výboru pre zahraničné veci (A9-0229/2023),
- A. keďže rozširovanie je najúčinnnejším nástrojom zahraničnej politiky EÚ, jednou z najúspešnejších politík Únie a predstavuje geostrategickú investíciu do trvalého mieru, demokracie, prosperity, stability a bezpečnosti na celom kontinente; keďže politika rozširovania podnecuje a podporuje presadzovanie základných hodnôt EÚ;
- B. keďže EÚ musí splniť svoje sľuby a politickí lídri v kandidátskych krajinách musia prejavovať skutočnú politickú vôľu v oblasti reformných procesov; keďže opakované odklady prístupového procesu a nedostatok skutočnej politickej vôle politických lídrov v kandidátskych krajinách výrazne znížili jeho účinnosť a podporu občanov pre vstup do EÚ;
- C. keďže ruská útočná vojna proti Ukrajine narušila bezpečnosť a stabilitu na európskom kontinente, ukázala strategickú nevyhnutnosť integrácie EÚ a ďalej zdôraznila význam zosúladenia spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky (SZBP) v kandidátskych krajinách; keďže to vyvolalo nový impulz v rozširovaní a podnietilo EÚ, aby urýchlila dlho odkladané dodávky krajinám západného Balkánu;
- D. keďže každá krajina zapojená do procesu rozširovania by sa mala posudzovať na základe jej výsledkov s osobitným zameraním na kľúčové reformy na základe

⁷ Ú. v. EÚ C 265, 11.8.2017, s. 142.

⁸ Ú. v. EÚ C 399, 24.11.2017, s. 176.

⁹ Ú. v. EÚ C 362, 8.9.2021, s. 129.

¹⁰ Ú. v. EÚ C 251, 30.6.2022, s. 87.

¹¹ Ú. v. EÚ C 493, 27.12.2022, s. 136.

¹² Ú. v. EÚ C 167, 11.5.2023, s. 105.

kodanských kritérií týkajúcich sa právneho štátu, základných práv, demokratických noriem, nezávislého súdnictva, práv menšín a slobôd médií;

- E. keďže budúcnosť krajín západného Balkánu je v Európskej únii; keďže jasná väčšina obyvateľov Bosny a Hercegoviny sa usiluje o euroatlantickú integráciu v záujme udržateľného mieru, stability, demokracie a prosperity;
- F. keďže Bosne a Hercegovine bol udelený štatút kandidátskej krajiny EÚ; keďže jej ďalší pokrok smerom k prístúpeniu k EÚ závisí od splnenia 14 kľúčových priorít stanovených v stanovisku Komisie k jej žiadosti o členstvo v EÚ; keďže Rada vyzvala vedúcich predstaviteľov Bosny a Hercegoviny, aby urýchlene dokončili ústavné a volebné reformy;
- G. keďže pokrok Bosny a Hercegoviny smerom k prístúpeniu k EÚ si vyžaduje skutočné zmierenie vychádzajúce z rôznorodého, multikultúrneho charakteru krajiny a jej entít a založené na rešpektovaní jej jednoty, zvrchovanosti a územnej celistvosti, rovnakých práv a nediskriminácie pre všetkých jej občanov, v súlade s normami a hodnotami EÚ;
- H. keďže viac ako 25 rokov po skončení vojny krajina stále čelí hlbokému rozdeleniu, ktoré podporujú politické elity, pokusom o odtrhnutie zo strany vedenia Republiky srbskej (RS) a problémom v oblasti právneho štátu, správy vecí verejných, zodpovednosti, slobody prejavu a médií, ako aj korupcii, ktoré každoročne prispievajú k odchodu tisícov občanov; keďže diskriminácia v Bosne a Hercegovine na základe etnického pôvodu, pohlavia a sexuálnej orientácie a ochrana práv menšín naďalej predstavujú výzvu;
- I. keďže 23. marca 2023 Národné zhromaždenie Republiky srbskej prijalo zmeny Trestného zákona Republiky srbskej, ktorými sa opätovne zavádzajú trestné sankcie za ohováranie, a prezident entity Republiky srbskej Milorad Dodik oznámil plány na zavedenie zákona o „zahraničných agentoch“;
- J. keďže EÚ je hlavným politickým, obchodným a investičným partnerom Bosny a Hercegoviny a jej najväčším poskytovateľom finančnej pomoci, najmä prostredníctvom nástroja predvstupovej pomoci (IPA III), ako aj hospodárskeho a investičného plánu pre západný Balkán a makrofinančnej pomoci;
- K. keďže aktéri zodpovední za škodlivé priame a sprostredkované zahraničné zasahovanie a dezinformácie sa snažia zasievať nezhody, násilie a napätie medzi etnikami a destabilizovať Bosnu a Hercegovinu a celý región západného Balkánu, najmä v súvislosti s ruskou útočnou vojnou proti Ukrajine; keďže cieľom týchto akcií je prezentovať EÚ ako nespoľahlivého a neangažovaného partnera pre západný Balkán;

Závazok prístúpiť k EÚ

- 1. víta rozhodnutie Európskej rady udeliť Bosne a Hercegovine štatút kandidátskej krajiny v kontexte zmenenej geopolitickej reality za predpokladu, že sa podnikne viacero krokov na posilnenie pripravenosti krajiny na prístupové rokovania; opäť vyjadruje jednoznačnú podporu integrácii Bosny a Hercegoviny do EÚ založenej na jednote, zvrchovanosti a územnej celistvosti;

2. uznáva význam západného Balkánu v politike rozširovania EÚ a naliehavo vyzýva EÚ, aby urýchlila prístupový proces Bosny a Hercegoviny na základe jej vlastných zásluh;
3. vyjadruje uznanie za rýchlu implementáciu výsledkov všeobecných volieb v októbri 2022, vymenovanie novej vlády na celoštátnej úrovni, podpísanie koaličného programu a obnovenie politického rozhodovania; víta vymenovanie prezidenta a dvoch viceprezidentov Federácie Bosny a Hercegoviny a vytvorenie vlád na úrovni Federácie Bosny a Hercegoviny a jej kantónov; vyjadruje poľutovanie nad politickými blokádami, ktoré bránili ich zostaveniu a ktoré mali byť prekonané domácimi aktérmi; berie na vedomie zásah vysokého predstaviteľa s cieľom odblokovať politickú patovú situáciu; zdôrazňuje, že je dôležité, aby na všetkých úrovniach existovali orgány, ktoré budú úspešne pokračovať v reformných procesoch potrebných na dosiahnutie pokroku na ceste do EÚ;
4. nabáda všetky politické orgány, aby využili tento impulz na dosiahnutie zmysluplného pokroku pri realizácii 14 kľúčových priorít v súlade s túžbami všetkých občanov, pričom budú rešpektovať zodpovednosť inštitúcií a kvalitu a transparentnosť procesu; vyjadruje poľutovanie nad pomalým tempom vykonávania od roku 2019; naliehavo vyzýva všetkých politických aktérov, aby ukončili inštitucionálne blokády, ktoré oddiaľujú dôležité rozhodovanie, upustili od nich a prekonali ich, aby neskĺzli späť k obštrukčným politikám a nacionalistickej rétorike a aby preukázali odhodlanie, stanovili priority a dosiahli významný pokrok v potrebných reformách súvisiacich s EÚ tým, že pokročia v krokoch uvedených v odporúčaní Komisie a v bruselskej politickej dohode z 12. júna 2022 o zásadách zabezpečenia funkčnej Bosny a Hercegoviny;
5. zdôrazňuje, že cesta Bosny a Hercegoviny k pristúpeniu k EÚ musí byť ukotvená vo fungujúcich demokratických inštitúciách, právnom štáte, dobrej správe vecí verejných, boji proti korupcii a organizovanej trestnej činnosti, dodržiavaní základných práv a rovnosti a nediskriminácii všetkých občanov;
6. vyzýva na dôslednú celoštátnu koordináciu, harmonizáciu a zosúladenie s normami EÚ a ich integráciu v rôznych oblastiach politiky, ako aj na zlepšenie plánovania a monitorovania reforiem prostredníctvom politickej a technickej koordinácie, a to aj prijatím národného programu na bezodkladné prijatie acquis EÚ príslušnými orgánmi Bosny a Hercegoviny;
7. vyzýva Komisiu a Európsku službu pre vonkajšiu činnosť (ESVČ), aby naďalej poskytovali finančnú a technickú podporu integrácii Bosny a Hercegoviny do EÚ na základe zásluh a prísnej podmienenosti, podporovali a vyzývali na zodpovednosť, transparentnosť a inkluzívnosť reformných procesov, zverejnili podrobné vysvetlenia 14 kľúčových priorít a kritériá merania ich plnenia s cieľom zvýšiť informovanosť občanov o výhodách integrácie EÚ a posilnili monitorovacie kapacity v Bosne a Hercegovine; vyzýva na ich koordinovanú spoluprácu s orgánmi Bosny a Hercegoviny a na podporu podmienok podporujúcich pokrok v integrácii do EÚ, ako aj s príslušnými partnermi; v tejto súvislosti víta prvé zasadnutie politického fóra na vysokej úrovni v Bosne a Hercegovine, ktoré sa uskutočnilo 17. mája 2023 v Sarajeve;
8. pripomína svoje obavy týkajúce sa obvinení v súvislosti s úlohou komisára pre susedstvo a rozšírenie; pripomína povinnosti členov Komisie týkajúce sa bezúhonnosti,

diskrétnosti a nezávislosti v súlade s kódexom správania členov Komisie; opätovne vyzýva Komisiu, aby začala nezávislé a nestranné vyšetrovanie, či správanie komisára pre susedstvo a rozšírenie a politiky, ktoré presadzuje, nepredstavuje porušenie kódexu správania členov Európskej komisie a povinností komisára vyplývajúcich zo zmlúv;

9. opätovne potvrdzuje podporu mandátom Úradu vysokého predstaviteľa (OHR), pokiaľ ide o civilné aspekty, najmä pokiaľ ide o posilnenie stability a demokratických procesov v Bosne a Hercegovine, a operácii EUFOR Althea, pokiaľ ide o vojenské aspekty pri dohľade nad vykonávaním Daytonskej mierovej dohody, kým krajina nesplní „program 5 + 2“ a neskončí sa jej medzinárodný dohľad;
10. vyzýva Komisiu a ESVČ, aby pozitívne spolupracovali s OHR a EUFOR Althea a spoliehali sa na nich s cieľom zachovať stabilitu v Bosne a Hercegovine, a tým uľahčiť úsilie o pristúpenie k EÚ; vyzýva členské štáty, aby urýchlene reagovali na výzvy, ktoré pre európsku bezpečnosť predstavuje Rusko, na zvýšené napätie v Bosne a Hercegovine a na separatistické hrozby a akty, ktoré podkopávajú Daytonskú mierovú dohodu;
11. víta predĺženie mandátu operácie EUFOR Althea do novembra 2023; pripomína, že táto misia stále zohráva zásadnú úlohu pre bezpečnosť a stabilitu Bosny a Hercegoviny, a to aj pri podpore odstraňovania pozemných mín v oblastiach; v tejto súvislosti víta jej monitorovanie a kontrolu likvidácie prebytočnej munície a zbraní; vyzýva EÚ a jej medzinárodných partnerov, aby zabezpečili trvalú prítomnosť misie EUFOR Althea a obnovenie jej mandátu v budúcnosti, ako aj posilnenie jej kapacít, aby bola lepšie prispôbená operačným potrebám, a to aj v prípade náhlych hrozieb a potreby reagovať v krátkom čase; vyzýva na zváženie nasadenia personálu a ďalších kapacít pre EUFOR Althea v súvislosti s okresom Brčko;
12. víta aktivity OBSE v Bosne a Hercegovine, okrem iného jej zapojenie do kontroly zbrojovania, reformy bezpečnostného sektora, vyšetrovania vojnových zločinov a boja proti obchodovaniu s ľuďmi; vyzdvihuje svoje aktivity v oblasti rodovej rovnosti a podporu dobrej správy vecí verejných a reformy médií, občianskej spoločnosti, iniciatív v oblasti ľudských práv a predchádzania konfliktom; uznáva dialóg Bosny a Hercegoviny s OBSE na podporu stability a zmierenia;
13. chváli väčšie zosúladenie Bosny a Hercegoviny so SZBP EÚ; vyzýva na neustále zlepšovanie a úplné zosúladenie v tejto oblasti a na zabránenie nejednotnosti v zahraničnopolitických postojoch; dôrazne vyzýva všetky subjekty, aby jednoznačne odsúdili rozsiahlu inváziu Ruska na Ukrajinu a zabezpečili účinné vykonávanie všetkých cielených sankcií vyplývajúcich z takéhoto zosúladenia;
14. víta hlasovanie Bosny a Hercegoviny za príslušné rezolúcie Valného zhromaždenia OSN a pozastavenie členstva Ruska v Rade pre ľudské práva; odsudzuje však proruský postoj vedenia Republiky srbskej a udelenie vyznamenania Vladimirovi Putinovi; dôrazne odsudzuje návštevu Milorada Dodika a Nenada Stevandića, predsedu Národného zhromaždenia Republiky srbskej, v Moskve 23. a 24. mája 2023 a ich stretnutia s Vladimírom Putinom a ďalšími vysokými ruskými politickými činiteľmi; dôrazne odmieta vyhlásenia a rétoriku vyjadrené v súvislosti s touto návštevou a je naďalej vážne znepokojený bezpečnostnými dôsledkami väzieb s vysokými ruskými predstaviteľmi; odsudzuje stretnutia s vysokopostavenými iránskymi politickými

činiteľmi a zdržanie sa hlasovania OSN o Iráne uprostred vážneho porušovania ľudských práv v krajine a jeho dodávok bezpilotných lietadiel do Ruska v kontexte jeho vojny proti Ukrajine; vyzýva Srbsko, aby sa dôveryhodne dištancovalo od antidemokratických režimov;

15. dôrazne podporuje trvalé snahy Bosny a Hercegoviny o euroatlantickú integráciu a členstvo v NATO a vyzýva všetkých politických aktérov, aby v tejto súvislosti konali konkrétne politické kroky; víta účasť ministra obrany Bosny a Hercegoviny na samite NATO v Madride v roku 2022, záväzok NATO zvýšiť prispôsobenú podporu Bosne a Hercegovine na budovanie integrity a odolnosti, rozvoj spôsobilostí a udržanie politickej nezávislosti, ako aj schválenie jeho balíka pomoci pre Bosnu a Hercegovinu; ďalej víta rozhodnutie Rady o opatrení pomoci v rámci Európskeho mierového nástroja v hodnote 10 miliónov EUR v prospech ozbrojených síl Bosny a Hercegoviny a zmluvu o spolupráci a výcviku na rok 2023 medzi ozbrojenými silami Bosny a Hercegoviny a EUFOR; vyzýva Bosnu a Hercegovinu, aby sa usilovala o vytvorenie multietnických jednotiek OSBH;
16. čo najdôraznejšie odsudzuje pretrvávajúcu štvavú rétoriku a separatistické zákony a politiky vedenia Republiky srbskej vrátane oslavy protiústavného tzv. Dňa Republiky srbskej a iných udalostí, ktoré spôsobujú napätie, ako aj odmietnutie vykonávania rozhodnutia Ústavného súdu Bosny a Hercegoviny; odsudzuje prítomnosť vysokých srbských vládných predstaviteľov pri príležitosti protiústavného Dňa Republiky srbskej; zdôrazňuje, že takéto kroky destabilizujú Bosnu a Hercegovinu, podkopávajú Daytonskú mierovú dohodu, sú v rozpore s európskou perspektívou Bosny a Hercegoviny v EÚ a ohrozujú prístup k finančným prostriedkom EÚ; v tejto súvislosti vyjadruje poľutovanie nad rozhodnutím vlády entity Republiky srbskej prerušiť diplomatické styky s oficiálnymi predstaviteľmi Spojeného kráľovstva a Spojených štátov;
17. naliehavo vyzýva príslušné medzinárodné inštitúcie a inštitúcie EÚ, aby pozorne sledovali vývoj policajných síl v entite Republiky srbskej (RS) s osobitným zameraním na možný rozvoj polovojenských alebo vojenských funkcií, ktoré by mohli vytvárať ďalšie napätie, ohrozovať bezpečnosť a stabilitu v Bosne a Hercegovine a byť v rozpore s Daytonskou mierovou dohodou;
18. dôrazne odsudzuje spoločné vyhlásenie vládnucej väčšiny v entite Republiky srbskej o ochrane štátneho majetku a ústavného postavenia entity Republiky srbskej, v ktorom sa požaduje vytvorenie osobitnej jednotky na monitorovanie hranice medzi entitami;
19. opätovne požaduje ciele sankcie voči politickým aktérom destabilizácie v Bosne a Hercegovine vrátane tých, ktorí ohrozujú jej zvrchovanosť a územnú celistvosť, najmä Milorada Dodika, ako aj ďalších vysokopostavených predstaviteľov Republiky srbskej a tretích krajín, ktorí poskytujú politickú a materiálnu podporu separatistickým politikám; vyzýva všetky členské štáty, aby zabezpečili, že Rada bude môcť prijať takéto ciele sankcie; pripomína, že rámec EÚ pre reštriktívne opatrenia vzhľadom na situáciu v Bosne a Hercegovine platí do 31. marca 2024;
20. odsudzuje akékoľvek škodlivé zahraničné zasahovanie, dezinformačné kampane a destabilizačné snahy medzinárodných a regionálnych aktérov v Bosne a Hercegovine,

najmä pokračujúcu destabilizáciu západného Balkánu Ruskom; je naďalej silne znepokojený významnými väzbami, návštevami a stretnutiami medzi vedením Republiky srbskej a vysokými politickými predstaviteľmi a vysokými úradníkmi v Rusku, možnou prítomnosťou a aktivitami Wagnerovej skupiny v krajine, ako aj ruskými propagandistickými naratívami, ktoré presadzujú zahraniční a domáci aktéri, vrátane tých, ktoré vykresľujú EÚ ako nespoľahlivého partnera bez záujmu;

21. vyzýva všetky krajiny v regióne, aby sa zaviazali podporovať stabilitu a územnú celistvosť Bosny a Hercegoviny, odsúdili používanie štvavej rétoriky a konštruktívnym spôsobom prispeli k pokroku Bosny a Hercegoviny na ceste k vstupu do EÚ;
22. vyzýva Komisiu, ESVČ, delegáciu EÚ v Bosne a Hercegovine a orgány Bosny a Hercegoviny, aby zintenzívnili úsilie pri propagácii výhod užšej integrácie a investovali do komunikačných kampaní na boj proti zahraničnému vplyvu a škodlivým naratívom, a to aj prostredníctvom reakcií na takéto hrozby založených na dôkazoch a rozšírením monitorovania StratCom so zameraním na cezhraničné dezinformačné hrozby; odporúča naviazať dialóg s občianskou spoločnosťou západného Balkánu a súkromným sektorom s cieľom koordinovať úsilie v oblasti boja proti dezinformáciám na regionálnej úrovni a s miestnymi odbornými znalosťami; víta začatie kampane úradu EÚ v Bosne a Hercegovine na podporu pokroku v integrácii do EÚ s názvom „Pokrok je na dosah“;
23. vyzýva EÚ, aby zintenzívnila spoluprácu s partnermi zo západného Balkánu s cieľom posilniť demokratickú odolnosť a čeliť hybridným hrozbám vrátane kybernetickej bezpečnosti, ochrany kritickej infraštruktúry a potravinovej a energetickej bezpečnosti; pripomína, že Rada v Strategickom kompase uznala, že bezpečnosť a stabilita na západnom Balkáne stále nie sú samozrejmosťou a že existuje riziko potenciálneho účinku presahovania vzhľadom na súčasné zhoršenie európskej bezpečnostnej situácie;
24. zdôrazňuje, že právny štát, dobrá správa vecí verejných, boj proti korupcii a organizovanej trestnej činnosti, pluralizmus, podpora slobodných a nezávislých médií, základné práva a zosúladenie so SZBP musia byť zahrnuté do financovania z nástroja IPA III, ktoré musí byť založené na prísnej podmienenosti a modulované alebo dokonca pozastavené v prípade výraznej regresie alebo pretrvávajúceho nedostatočného pokroku v týchto oblastiach, ako je zakotvené v nariadení o nástroji IPA III, a zabezpečené komplexným a dôkladným dohľadom Komisie; opakuje svoju výzvu Komisii, aby vypracovala usmernenia o uplatňovaní podmienenosti a aby vykonala odporúčania osobitnej správy Dvora audítorov 01/2022;
25. pripomína, že finančné prostriedky EÚ na projekty v entite Republiky srbskej musia zostať zmrazené až kým Republika srbská neprestane s demontážou demokracie a nezosúladi sa v plnej miere s SZBP, najmä pokiaľ ide o vykonávanie reštriktívnych opatrení; vyzýva Komisiu, aby pred obnovením poskytovania finančných prostriedkov entite Republiky srbskej požiadala o stanovisko členské štáty a Európsky parlament;
26. vyzýva na zlepšenie čerpania finančných prostriedkov v celej krajine vrátane miestnych a regionálnych správ; vyzýva Bosnu a Hercegovinu, aby zaviedla účinné celoštátne systémy finančného riadenia, kontroly a auditu finančných prostriedkov EÚ; vyzýva na poskytnutie potrebnej technickej a finančnej pomoci Bosne a Hercegovine v tejto

súvislosti; zdôrazňuje, že je vo vlastnom bezpečnostnom záujme EÚ a je to jej zodpovednosť zaručiť, aby finančné prostriedky EÚ neprispievali k posilňovaniu klientelistických sietí alebo korupcii;

27. vyzýva EÚ a krajiny západného Balkánu, aby vytvorili rámec na účinnú spoluprácu medzi Európskou prokuratúrou (EPPO) a prístupujúcimi krajinami, čím sa zabezpečí, že Európska prokuratúra bude môcť účinne vykonávať svoje právomoci v oblasti využívania finančných prostriedkov EÚ v Bosne a Hercegovine; vyzýva krajiny západného Balkánu, aby urýchlene uzavreli bilaterálne pracovné dohody s EPPO;
28. víta zriadenie pracovných orgánov snemovne národov Parlamentného zhromaždenia Bosny a Hercegoviny; žiada, aby sa Bosna a Hercegovina opätovne zaviazala k politickému dialógu EÚ rýchlym zapojením sa do pravidelnej medziparlamentnej spolupráce v Parlamentnom výbore pre stabilizáciu a pridruženie (SAPC), čo by prispelo k splneniu 14 kľúčových priorít; víta skutočnosť, že bol schválený rokovací poriadok pre SAPC medzi EÚ a Bosnou a Hercegovinou;
29. víta účasť Bosny a Hercegoviny na inauguračnom a druhom samite Európskeho politického spoločenstva, ale zdôrazňuje, že táto pozitívna iniciatíva by nemala byť alternatívou integrácie do EÚ;

Demokracia a právny štát

30. opätovne vyzdvihuje ústrednú úlohu právneho štátu a inštitucionálnej integrity; pripomína potrebu harmonizovaných noriem štátnej služby založených na zásluhách na všetkých administratívnych úrovniach Bosny a Hercegoviny, ktoré by umožnili profesionálnu, zefektívnenú, odpolitizovanú a zodpovednú verejnú správu, ktorá by mohla poskytovať služby občanom Bosny a Hercegoviny; vyzýva politických činiteľov Bosny a Hercegoviny, aby podporili a vytvorili funkčnú koordinačnú štruktúru na riadenie reformy verejnej správy; víta pokrok pri vymenúvaní vedúcich predstaviteľov dôležitých štátnych orgánov;
31. víta skutočnosť, že voľby, ktoré sa konali v októbri 2022, boli vo všeobecnosti dobre zorganizované a súťaživé a že v kampani sa dodržiavali základné slobody združovania, zhromažďovania a prejavu; vyjadruje však poľutovanie nad tým, že sa uskutočnili na pozadí stagnujúcich reforiem, rozdeľujúcej rétoriky, hlásených politických a finančných prekážok, obvinení z obchodovania s pozíciami vo volebných komisiách medzi politickými stranami a ďalších nezrovnalostí, o ktorých boli pozorovatelia informovaní, vrátane prípadov projektov sociálnej starostlivosti, rozvoja a verejnej infraštruktúry, ktoré iniciovali súčasní prezidenti alebo vlády v období volieb; vyzýva orgány, aby prijali primerané opatrenia na predchádzanie problémom s verejnými prostriedkami a ich zneužívaníu v budúcnosti a aby riešili nedostatočnú transparentnosť a zodpovednosť za financovanie kampaní; vyjadruje znepokojenie nad výškou verejných výdavkov zameraných na snahu ovplyvniť voličov;
32. berie na vedomie zmeny volebného zákona a ústavy Federácie Bosny a Hercegoviny zamerané na viaceré otázky fungovania štátu, ktoré zaviedol vysoký predstaviteľ; vyjadruje však obavy týkajúce sa načasovania, transparentnosti a nedostatku konzultácií v týchto procesoch; vyzýva OHR, aby konal v súlade so svojím mandátom a zabránil

posilňovaniu politických alebo etnických rozporov a napätia v krajine a v širšom regióne, a pripomína, že bonnské právomoci by sa mali využívať ako posledná možnosť;

33. vyjadruje poľutovanie nad tým, že politickí aktéri nedokázali zosúladiť ústavu a volebný rámec s Európskym dohovorom o ľudských právach tým, že neuplatnili rozsudky Európskeho súdu pre ľudské práva (vo veciach Sejdić-Finci, Zornić, Pilav a Šlaku); vyjadruje tiež poľutovanie nad tým, že rozhodnutia Ústavného súdu Bosny a Hercegoviny sa stále nevykonali, čo bráni rovnakým politickým právam pre všetkých občanov; vyzýva všetky subjekty s rozhodovacou právomocou, aby dosiahli dohodu v súlade s rozsudkami medzinárodných a vnútroštátnych súdov, ako aj s bruselskou politickou dohodou z 12. júna 2022; podporuje transparentné a inkluzívne reformy založené na komplexných konzultáciách a verejnom dialógu so zapojením občianskej spoločnosti, ktoré by umožnili udržateľnú transformáciu Daytonskej mierovej dohody v súlade s európskymi normami a zásadami, prekonanie rozdelenia a zabezpečenie rovnosti a nediskriminácie všetkých občanov a primerane rôznorodého politického zastúpenia na všetkých úrovniach riadenia v súlade s hodnotami a zásadami EÚ a pokrok na ceste do EÚ;
34. opakuje, že rešpektuje dedičstvo Daytonskej mierovej dohody a pripomína jej účel ukončiť vojnu a zachovať mier; berie na vedomie koncepciu štátotvorných národov, ale zdôrazňuje, že táto koncepcia by v žiadnom prípade nemala viesť k diskriminácii iných občanov ani by nemala znamenať žiadne dodatočné práva pre osoby, ktoré sa identifikujú s jednou z týchto skupín oproti ostatným občanom Bosny a Hercegoviny; odsudzuje vyhlásenia a návrhy zamerané na oslabenie štátnosti a ústavných hodnôt Bosny a Hercegoviny a pripomína, že Bosna a Hercegovina musí riešiť nedostatky svojho ústavného rámca a zosúladiť ho s normami a zásadami EÚ;
35. vyzýva Bosnu a Hercegovinu, aby harmonizovala pravidlá registrácie politických strán a zabezpečila transparentnosť ich financovania v súlade s medzinárodnými normami a odporúčaniami príslušných medzinárodných orgánov; uznáva kroky, ktoré prijala ústredná volebná komisia (CEC), a vyzýva na posilnenie jej kapacít v súlade s jej právnymi postupmi; dôrazne odsudzuje všetky formy zastrašovania a vyhrážok zo strany niektorých politických subjektov v Bosne a Hercegovine voči členom CEC a vyzýva orgány Bosny a Hercegoviny a delegáciu EÚ, aby v prípade vyhrážok poskytli členom CEC podporu; víta zásah OHR zo 7. júna 2022 s cieľom zlepšiť integritu volebného procesu a posilniť úlohu CEC po neúspechu medzirezortnej pracovnej skupiny pre volebnú reformu a parlamentu Bosny a Hercegoviny v tomto smere;
36. dôrazne podporuje iniciatívy na zlepšenie demokratického procesu, demokratických inštitúcií a právneho štátu v krajine, ako je pilotný projekt EÚ na zavedenie elektronického systému identifikácie voličov a rýchlejšieho prenosu výsledkov volieb;
37. vyzýva na prijatie naliehavých opatrení na posilnenie integrity, nezávislosti a profesionality súdnictva na základe 14 kľúčových priorít a odporúčaní Priebehu správy, a to aj prostredníctvom dodatočných záruk a dôsledného uplatňovania objektívnych pravidiel a kritérií pridelovania prípadov, vymenovaní, disciplinárnej zodpovednosti, kariérneho postupu, konfliktu záujmov a overovania majetku sudcov a prokurátorov s cieľom obnoviť dôveru verejnosti; vyzýva na odstránenie selektívnej spravodlivosti,

nevyriešených prípadov, korupcie, nedostatočnej transparentnosti a slabého dohľadu, ktoré narúšajú plné uplatňovanie práv občanov; vyjadruje znepokojenie nad správami o politických tlakoch a nezrovnalostiach pri výbere vysokopostavených sudcov a prokurátorov;

38. opätovne vyzýva Bosnu a Hercegovinu, aby prijala pozmeňujúce návrhy týkajúce sa integrity, nový zákon o Vysokoj rade pre sudcov a prokurátorov (HJPC) a nový zákon o súdoch v súlade s európskymi normami; víta preto schválenie návrhu zákona o zmenách zákona o HJPC Radou ministrov a vyzýva Parlamentné zhromaždenie Bosny a Hercegoviny, aby ho schválilo; vyzýva úrady, aby umožnili novinárom prístup na súdne pojednávania, a vyzýva súdy, aby zverejňovali svoje rozhodnutia na internete a včas reagovali na žiadosti o slobodu informácií;
39. dôrazne nesúhlasí s akýmkoľvek pokusom o vytvorenie paralelných inštitúcií na úrovni entít, čo narúša ústavný a právny poriadok; v tejto súvislosti odsudzuje opätovné prijatie zákona o nehnuteľnom majetku Republiky srbskej používanom na účely fungovania verejnej moci, ktorý predtým zrušil Ústavný súd a ktorého účinnosť dvakrát pozastavil vysoký predstaviteľ; pozitívne berie na vedomie rozhodnutie OHR a opakuje výzvu na zosúladenie právnych predpisov entít s rozhodnutiami Ústavného súdu; vyzýva entitu Republiky srbskej, aby okamžite stiahla a zrušila zákony, ktorými si nárokuje štátny majetok, a aby bezodkladne prestala opätovne evidovať majetok štátu ako majetok Republiky srbskej; dôrazne odsudzuje hlasovanie Národného zhromaždenia entity Republiky srbskej zamerané na zriadenie samostatného HJPC, ako aj jeho závery spochybňujúce prácu Ústavného súdu Bosny a Hercegoviny, vyzývajúce na nerešpektovanie jeho konečných a záväzných rozhodnutí a blokovanie jeho práce, ako aj výzvu na odstúpenie sudcu Ústavného súdu;
40. vyjadruje hlboké znepokojenie nad nedostatočným pokrokom pri prevencii rozsiahlej korupcie a nad čoraz väčšími náznakmi ovládnutia štátu, politického zasahovania a obštrukcií, nátlaku a zastrašovania; vyzýva na transparentné využívanie finančnej pomoci EÚ; pripomína, že treba vyšetrovať politické a administratívne prepojenia s organizovanou trestnou činnosťou; vyjadruje poľutovanie nad nedostatkom právoplatných rozsudkov v prípadoch korupcie na vysokej úrovni, čo predstavuje riziko posilnenia kultúry beztrestnosti; naliehavo vyzýva orgány, aby včas viedli trestné konania a zintenzívnili úsilie o účinné stíhanie a vydanie konečných rozsudkov v prípadoch korupcie na vysokej úrovni;
41. naliehavo vyzýva Bosnu a Hercegovinu, aby prijala zákony o konflikte záujmov a stratégiu boja proti korupcii, presadzovala pravidlá o konflikte záujmov a lobingu na všetkých administratívnych úrovniach spolu so silnejšou ochranou oznamovateľov v súlade s normami EÚ a zabezpečila vykonávanie existujúcich zákonov nezávislými inštitúciami;
42. vyzýva na zvýšenie zdrojov a právomocí protikorupčných štruktúr vrátane ich aktívneho zapojenia do riešenia odporúčaní Skupiny štátov proti korupcii (GRECO), ako aj na prijatie plánov integrity pre tieto štruktúry; poukazuje na pridanú hodnotu účinnej celoštátnej a európskej spolupráce medzi orgánmi presadzovania práva v boji proti korupcii a organizovanej trestnej činnosti;

43. víta vymenovanie národného koordinátora pre Európsku multidisciplinárnu platformu proti hrozbám trestnej činnosti a očakáva, že spolupráca Bosny a Hercegoviny s Europolom a Eurojustom bude plne funkčná; v tejto súvislosti víta podpísanie súboru pravidiel o fungovaní národného/spoločného kontaktného miesta pre spoluprácu s Europolom; vyzýva na zabezpečenie ochrany pred politickými zásahmi do práce polície;
44. naliehavo vyzýva Bosnu a Hercegovinu, aby zosúladiła svoje právne predpisy a prijala opatrenia v oblasti boja proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu;
45. víta prijaté opatrenia s cieľom posilniť zosúladenie právnych predpisov v oblasti verejného obstarávania s *acquis* EÚ, ako aj prijatie plánu pre integritu a boj proti korupcii Agentúrou pre verejné obstarávanie; pripomína potrebu transparentnosti, hospodárskej súťaže a rovnakého zaobchádzania v procese verejného obstarávania, ako aj potrebu obmedziť zneužívanie verejných zdrojov; je naďalej znepokojený náchylnosťou tohto odvetvia voči korupcii a nezrovnalostiam a požaduje zákon o obstarávaní, ktorý by ich dostatočne a primerane riešil; preto vyzýva na zlepšenie, a to aj prostredníctvom posilnenia kapacít na monitorovanie, riadenie a podporu; vyzýva na prísnejšie a účinnejšie právne predpisy o využívaní prírodných zdrojov a na väčšiu transparentnosť a integritu, najmä v oblasti koncesií, najmä v súvislosti s niekoľkými veľkými projektmi s čínskymi a maďarskými spoločnosťami;

Zmierenie, regionálna spolupráca a dobré susedské vzťahy

46. opätovne potvrdzuje význam skutočného zmierenia, spolupráce a mierového spolunažívania v Bosne a Hercegovine a vyzýva všetky orgány, aby aktívne podporovali a zabezpečovali prístup k pravde, spravodlivosti a neselektívnemu odškodneniu; víta iniciatívy na miestnej úrovni, ktoré pripomínajú civilné obeť vojny, dokončenie pamätníka v okrese Brčko a rozhodnutie OHR o zmene zákona o Centre pre pamätník a cintorín obetí genocídy v Srebrenici-Potočari z roku 1995 s cieľom uľahčiť činnosť pamätného centra;
47. vyzýva politických a náboženských predstaviteľov v Bosne a Hercegovine, aby sa usilovali o podporu jednoty, inkluzívnosti, zmierenia a mieru; odsudzuje akúkoľvek štvavú rétoriku a vojnové štvanie, ktoré podnecujú napätie a rozpory v spoločnosti Bosny a Hercegoviny;
48. vyjadruje plnú solidaritu so všetkými, ktorí prežili vojnové zločiny, zločiny proti ľudskosti, genocídu, etnické čistky, vysídľovanie, zmiznutia, zabíjanie, mučenie a sexuálne násilie, ako aj s ich rodinami; dôrazne odsudzuje akýkoľvek historický revizionizmus vrátane popierania genocídy, glorifikácie vojnových zločinov a vojnových zločincov a spochybňovanie zistených faktov a súdnych tribunálov, najmä zo strany politických predstaviteľov, ako aj vandalizmus na pamätných miestach; zdôrazňuje, že takéto činy a rétorika sú neprijateľné a v rozpore s hodnotami EÚ; vyzýva na účinné stíhanie takýchto prípadov; vyjadruje poľutovanie nad tým, že sa nezačalo žiadne trestné stíhanie a žiadny páchatel' nebol postavený pred súd po zmenách trestného zákona, ktoré v roku 2021 zaviedol bývalý vysoký predstaviteľ Valentin Inzko a ktoré tieto činy kriminalizujú;

49. odsudzuje najmä zákaz pochodu na pamiatku obetí masakry v Prijedore bezpečnostnými silami entity Republiky srbskej; dôrazne odsudzuje násilné útoky z 25. marca 2023 proti dvom navrátilcom do Višegradu a vyzýva orgány Republiky srbskej, aby tieto prípady vyšetrili a voči páchatelom vyvodili zodpovednosť;
50. víta neustály pokrok v znižovaní počtu nevyriešených prípadov vojnových zločinov, avšak vyjadruje poľutovanie nad tým, že tento proces je aj naďalej pomalý, čo bráni dosiahnutiu strategického cieľa vyriešiť všetky prípady; vyzýva preto na urýchlenie trestného konania v prípadoch vojnových zločinov; upozorňuje na pretrvávajúce obmedzenia v regionálnej justičnej spolupráci v tejto oblasti; je tiež znepokojený skutočnosťou, že niektorí vojnoví zločinci odsúdení súdmi Bosny a Hercegoviny unikajú spravodlivosti z dôvodu dvojitého občianstva a pobytu v iných štátoch;
51. vyzýva orgány, aby zabezpečili vykonávanie revidovanej národnej stratégie pre vyšetrovanie vojnových zločinov, najmä prostredníctvom primeraného rozdelenia prípadov medzi prokuratúry, pričom sa uprednostnia najzložitejšie prípady na štátnej úrovni; vyzýva orgány, aby prijali novú stratégiu na obdobie po roku 2023;
52. vyzýva na harmonizáciu právnych predpisov, ktorých cieľom je zaručiť širokú škálu práv civilných obetí vojny; víta prijatie právnych predpisov o ochrane civilných obetí vojny v okrese Brčko a vo Federácii Bosny a Hercegoviny, ktoré uznávajú a poskytujú práva deťom; vyzýva Republiku srbskú, aby v tejto súvislosti prijala právne predpisy;
53. vyzýva štátne orgány, aby prijali zákon o obetiach mučenia počas vojny; vyzýva na podporu výmeny skúseností a postupov Bosny a Hercegoviny pri pomoci obetiam sexuálneho násillia počas vojny so subjektmi, ktoré v súčasnosti pracujú s obeťami sexuálneho násillia v kontexte nezákonnej, nevyprovokovanej a neodôvodnenej ruskej útočnej vojny na Ukrajine;
54. vyzýva na ďalšie úsilie v otázke nezvestných osôb vrátane vykonávania príslušných právnych predpisov a zriadenia fondu na podporu ich rodín; vyzýva orgány v celom regióne, aby zintenzívnili spoluprácu a výmenu informácií;
55. zdôrazňuje, že sa nedosiahol dostatočný pokrok vo vykonávaní prílohy VII k Daytonskej mierovej dohode o utečencoch, vnútorne vysídlených osobách a navrátilcoch; opakuje svoju výzvu na prijatie ďalších opatrení a konkrétnych programov v oblasti udržateľného návratu, prístupu k zdravotnej starostlivosti a zamestnanosti, sociálnej ochrany a vzdelávania a úplného dodržiavania ich práv;
56. víta pokračujúce aktívne zapojenie Bosny a Hercegoviny do regionálnej spolupráce; zdôrazňuje význam regionálnej spolupráce pri podpore stability, prosperity a integrácie; zdôrazňuje význam inkluzívnych regionálnych iniciatív, ako je spoločný regionálny trh, ako aj už existujúcich iniciatív, ako je Jadransko-jónska iniciatíva, Stredoeurópska iniciatíva (CEI), EUSAIR a berlínsky proces, a vyzýva na ich vzájomnú synergiu;
57. víta nedávne dohody v kontexte berlínskeho procesu o slobode pohybu s preukazmi totožnosti, o uznávaní vysokoškolského vzdelania a o uznávaní odborných kvalifikácií lekárov, zubárov a architektov a vyzýva na ich rýchlu ratifikáciu; naliehavo vyzýva Bosnu a Hercegovinu, aby posilnila svoje vzťahy so susednými krajinami a urýchlene umožnila bezvízový styk medzi Bosnou a Hercegovinou a Kosovom;

58. víta spoločné vyhlásenie EÚ a západného Balkánu o nákladoch na roaming; v tejto súvislosti vyzýva orgány, súkromné subjekty a všetky zainteresované strany, aby uľahčili splnenie dohodnutých cieľov na dosiahnutie výrazného zníženia roamingových poplatkov za dáta k 1. októbru 2023 a ďalšieho zníženia, ktoré by viedlo k cenám blízkym domácim cenám do roku 2027;
59. víta prípravu Rady ministrov na digitálny samit západného Balkánu, ktorý sa uskutoční 2. októbra 2023 v Sarajeve;

Základné slobody a ľudské práva

60. zdôrazňuje zásadnú úlohu nezávislých médií pri sprostredkovaní presných, včasných a transparentných informácií; dôrazne odsudzuje útoky voči novinárom a pracovníkom médií, ako aj ich zastrašovanie, očierňujúce kampane, urážky, vyhrážky a strategické žaloby proti verejnej účasti (SLAPP), a to aj zo strany politikov, verejných činiteľov – vrátane nedávnych útokov na novinárov Aleksandara Trifunovića a Nikolu Morača – a súkromných spoločností; trvá na primeranom, systematickom a účinnom súdnom sledovaní a ochrane novinárov, a to aj prostredníctvom osobitnej úrovne ochrany v trestnom zákone a zlepšenia kapacít prokurátorov a sudcov; zdôrazňuje význam zabezpečenia transparentnosti vlastníctva médií a finančnej udržateľnosti systému verejnoprávneho vysielania; vyzýva EÚ, aby zvýšila finančnú a technickú podporu odbornej prípravy v oblasti médií a žurnalistiky, najmä investigatívnych a nezávislých médií;
61. je hlboko znepokojený zavedením a parlamentným zvážením zmien Trestného zákona entity Republiky srbskej, ktorými sa opätovne zavádzajú trestné sankcie za ohováranie; naliehavo vyzýva entitu Republiky srbskej, aby stiahla tieto zmeny a zabezpečila úplnú ochranu slobody prejavu a médií;
62. zdôrazňuje, že je dôležité zabezpečiť primerané zastúpenie menších a zraniteľných skupín vo verejnoprávných médiách, ako aj pluralitu médií, zastúpenie všetkých komunit a kultúr a dostupnosť obsahu vo všetkých úradných jazykoch;
63. víta skutočnosť, že film „Quo vadis, Aida?“ získal Cenu divákov Európskeho parlamentu a Európskej filmovej akadémie LUX 2022; je však znepokojený tým, že verejnoprávny vysielateľ Republiky srbskej odmietol odvyselať tento film o genocíde v Srebrenici; odsudzuje verejné financovanie propagandistického revizionistického filmu „Republika srbská: Boj za slobodu“ niektorými samosprávami Republiky srbskej;
64. odsudzuje všetky formy diskriminácie, segregácie, násilia a nenávisťných prejavov voči ženám, menšinám vrátane etnických menších, LGBTIQ+ osobám, osobám so zdravotným postihnutím, utečencom, vysídleným osobám a osobám na úteku a vyzýva Bosnu a Hercegovinu, aby zabezpečila ich ochranu a základné slobody; naliehavo žiada, aby sa zaviedol účinný prístup k prostriedkom nápravy a aby sa takéto prípady bezodkladne stíhali; vyzýva Bosnu a Hercegovinu, aby chránila a presadzovala celoštátne práva všetkých menších vrátane ich práva zúčastniť sa na demokratických voľbách; pripomína potrebu posilniť nezávislosť a účinnosť ombudsmana pre ľudské práva; vyzýva na účinné uplatňovanie antidiskriminačnej politiky a politiky ľudských

práv; vyzýva orgány Bosny a Hercegoviny, aby zbierali štatistické údaje o trestných činoch z nenávisti kategorizovaných podľa motivácie;

65. konštatuje nedostatočné zastúpenie žien v politike, verejnom živote a na vyšších pozíciách v bezpečnostných službách a skutočnosť, že sa nevykonávajú hodnotenia rodového vplyvu, ako to vyžaduje zákon; vyzýva Bosnu a Hercegovinu, aby zabezpečila rodovú rovnosť vo všetkých aspektoch verejného a súkromného života; vyzýva na zosúladenie právnych predpisov v oblasti rodovej rovnosti s Istanbulským dohovorom a na zavedenie príslušných stratégií; odsudzuje incidenty v Banja Luke počas Medzinárodného dňa žien; dôrazne odsudzuje zvyšujúci sa počet vražd žien a naliehavo vyzýva Bosnu a Hercegovinu, aby zlepšila úsilie o prevenciu násilia páchaného na ženách, ako aj inštitucionálnu reakciu na sexuálne a rodovo podmienené násilie, aby zbierala údaje o vraždách žien, zvýšila a zlepšila prístup k podpore obetí, právnej pomoci a bezpečnému ubytovaniu a zriadila krízové centrá pre obeť sexuálneho násilia; opätovne pripomína, že Bosna a Hercegovina by mala takisto urýchliť stíhanie trestných činov sexuálneho násilia, poskytnúť odškodnenie ženám, ktoré sa stali obeťami vojnových zločinov, a zabezpečiť ochranu svedkov;
66. víta úspech tretieho pochodu hrdosti v Bosne a Hercegovine v roku 2022, ale vyjadruje poľutovanie nad tým, že toto podujatie naďalej čelí administratívnym prekážkam a diskriminácii; víta prijatie akčného plánu pre LGBTI osoby v Bosne a Hercegovine na roky 2021 – 2024 a zriadenie kontaktného miesta, ktoré bude mať na starosti dohľad nad trestnými činnosťami z nenávisti voči LGBTIQ+ osobám na kantonálnych prokuratúrach; vyzýva Bosnu a Hercegovinu, aby prijala praktické opatrenia na podporu začlenenia komunity LGBTIQ+ a predchádzanie násiliu voči nej, a to aj doplnením ustanovení o sexuálnej orientácii a rodovej identite k ustanoveniam o trestných činoch z nenávisti v trestných zákonoch;
67. vyjadruje znepokojenie nad politickými prekážkami slobody zhromažďovania aktivistov LGBTIQ+ a nad podnecovaním k násiliu zo strany niektorých politikov; odsudzuje zákaz verejného zhromaždenia v Banja Luke na znak solidarity s aktivistami, novinármi a LGBTIQ+ osobami; dôrazne odsudzuje následné násilné útoky a nátlak na novinárov a aktivistov v Banja Luke, ako aj nedostatočnú policajnú akciu, ktorá by tomu zabránila; ďalej odsudzuje plány vedenia entity Republiky srbskej zaviesť nový zákon, ktorý by zakázal LGBTIQ+ osobám vstup do vzdelávacích inštitúcií;
68. vyzýva na posilnenie ochrany práv rómskej menšiny vrátane ich prístupu k verejným službám, vzdelávaniu a zdravotnej starostlivosti; odsudzuje pretrvávajúcu segregáciu a diskrimináciu voči nim, najmä voči rómskym deťom v oblasti vzdelávania; upozorňuje na neprimeranú chudobu Rómov; v tejto súvislosti víta prijatie akčného plánu pre začleňovanie Rómov;
69. konštatuje, že osoby so zdravotným postihnutím, najmä deti, sú jednou z najviac marginalizovaných skupín v Bosne a Hercegovine; opakuje svoju výzvu Bosne a Hercegovine, aby zabezpečila ich ochranu, vypracovala a prijala stratégiu deinštitucionalizácie a poskytla ľuďom so zdravotným postihnutím dôstojný život v súlade s Dohovorom o právach osôb so zdravotným postihnutím, ktorého je Bosna a Hercegovina signatárom; zdôrazňuje potrebu rovnakého prístupu k podpore; vyjadruje

poľutovanie nad skutočnosťou, že mnohé deti so zdravotným postihnutím sú naďalej umiestňované do ústavov;

70. vyzýva Federáciu Bosny a Hercegoviny, entitu Republiky srbskej a okres Brčko, aby vypracovali zákon o zabezpečení právneho uznania rodu na základe sebaurčenia v súlade s praxou Európskeho súdu pre ľudské práva a revíziou klasifikácie ICD-11 Svetovej zdravotníckej organizácie, ktorá nadobudla platnosť v januári 2022 a ktorá depatologizuje trans identity vo všetkých oblastiach života;
71. víta pokrok v príprave zákona na federálnej úrovni, ktorý by párom rovnakého pohlavia umožnil prístup k právam na partnerstvo; vyzýva vládu, aby tento zákon bezodkladne vypracovala; vyzýva entitu Republiky srbskej a okres Brčko, aby takisto iniciovali proces prípravy legislatívnych riešení na uznanie partnerstiev osôb rovnakého pohlavia s cieľom zabezpečiť párom rovnakého pohlavia rovnaké zaobchádzanie v celej krajine;
72. zdôrazňuje význam nediskriminačného, inkluzívneho a kvalitného vzdelávania, a to aj prostredníctvom inkluzívnejších učebných osnov, zohľadňovania kultúrnej a jazykovej rozmanitosti, odstraňovania kontrafaktuálneho obsahu, ktorý podporuje rozdelenie, a podpory kritického myslenia; opätovne žiada o urýchlené ukončenie pretrvávajúcej diskriminačnej praxe „dve školy pod jednou strechou“ v súlade so súdnymi rozhodnutiami; dôrazne odporúča začať zmierenie do vzdelávacieho procesu; vyzýva inštitúcie Bosny a Hercegoviny, aby znížili administratívne prekážky pre študentov, ktorí chcú pokračovať vo vzdelávaní v inom kantóne alebo entite;
73. uznáva kľúčovú úlohu občianskej spoločnosti pri zvyšovaní odolnosti demokratických spoločností a reformných procesov; podporuje intenzívnejšiu účasť občanov na fórach, na ktorých sa formuje politika, ako je celoštátne zhromaždenie občanov v Bosne a Hercegovine, a berie na vedomie jeho politické odporúčania; vyzýva orgány, aby vytvorili priaznivé prostredie pre jeho činnosť a systematicky odsudzovali a stíhali všetky hrozby, obťažovanie, útoky a zastrašovanie, a to aj zo strany politikov a verejných činiteľov, a SLAPP proti obhajcom ľudských práv a aktivistom občianskej spoločnosti; vyzýva na aktívny a otvorený dialóg s občianskou spoločnosťou a jej zapojenie do procesu integrácie do EÚ;
74. žiada, aby sa posilnila ochrana a podpora slobody zhromažďovania, združovania a prejavu, a to aj zosúladením právnych predpisov s európskymi a medzinárodnými normami; odsudzuje rozhodnutie vlády Republiky srbskej prijať návrh zákona o mimovládnych organizáciách, ktorého cieľom je zmenšiť priestor a činnosť občianskej spoločnosti a ktorý hrozí kriminalizáciou práce mnohých jej organizácií a označením tých, ktoré dostávajú medzinárodné finančné prostriedky, za zahraničných agentov; vyzýva Národné zhromaždenie Republiky srbskej, aby tento právny predpis neprijalo;
75. opakuje, že je potrebné solidárne riadenie migrácie a azylu, ktoré bude rešpektovať ľudské práva a medzinárodné právo, a to aj v záchytných centrách, a primerané, dôstojné a spravodlivé rozdelenie prijímacích kapacít v krajine, pričom do prijímania by mali byť účinne zapojení aktéri občianskej spoločnosti, aby sa zabezpečilo monitorovanie; upozorňuje na potrebu spolupráce a koordinácie so susednými členskými štátmi EÚ; zdôrazňuje zásadu zákazu vrátenia a zákazu neľudského zaobchádzania pri návrate; uznáva pokračujúce úsilie o zlepšenie koordinácie na

miestnej a medzinárodnej úrovni; víta začatie rokovaní o aktualizácii dohody o štatúte Bosny a Hercegoviny s Európskou agentúrou pre pohraničnú a pobrežnú stráž (Frontex) a vyzýva na ich včasné ukončenie, aby sa umožnila lepšia ochrana a riadenie hraníc v súlade so základnými právami a medzinárodnými normami; vyjadruje poľutovanie nad pretrvávajúcimi nedostatkami v oblasti migrácie a riadenia hraníc, a to aj napriek výraznej finančnej podpore EÚ pre Bosnu a Hercegovinu a vyzýva na zvýšenie kapacity reakcie na krízy; vyjadruje vážne znepokojenie nad správami o násilnom vytláčaní na územie Bosny a Hercegoviny; zdôrazňuje, že treba zvýšiť transparentnosť a demokratickú kontrolu pri pridelení a využívaní finančných prostriedkov EÚ v tejto oblasti, najmä finančných prostriedkov, ktoré poskytuje Medzinárodná organizácia pre migráciu; je znepokojený správami o nedostatočných podmienkach prijímania v centre v Lipe, ktoré financuje EÚ;

76. víta prijatie stratégie v oblasti migrácie a azylu na obdobie 2021 – 2025 a vyzýva Bosnu a Hercegovinu, aby urýchlene prijala súvisiaci akčný plán; vyzýva Bosnu a Hercegovinu, aby zlepšila rýchlosť, dĺžku a kvalitu konaní o azyle, ako aj životné podmienky a bezpečnosť v dočasných prijímacích centrách;
77. naliehavo vyzýva Bosnu a Hercegovinu, aby zintenzívnila úsilie v boji proti cezhraničnej trestnej činnosti, najmä proti obchodovaniu s ľuďmi a nedovolenému obchodovaniu so zbraňami; zdôrazňuje potrebu zlepšiť odbornú prípravu a kapacity pohraničnej polície a berie na vedomie, že Komisia na tento účel vyčlenila v roku 2022 z fondu IPA III 5 miliónov EUR;
78. vyzýva Bosnu a Hercegovinu, aby sa plne zosúladiła s vízovou politikou EÚ s cieľom zabezpečiť dobre riadené migračné a bezpečnostné prostredie;

Sociálne a hospodárske reformy

79. víta prijatie stratégie reformy riadenia verejných financií na všetkých úrovniach verejnej správy, programu hospodárskych reforiem na roky 2023 – 2025, návrhu zákona o rozpočte a rámcového rozpočtového dokumentu na roky 2023 – 2025 a vyzýva na ich dôkladné vykonávanie; naliehavo vyzýva orgány, aby zaviedli účinné systémy vnútornej kontroly, rozpočtovú transparentnosť a udržateľné rozpočtové opatrenia pre štátne inštitúcie; uznáva pozitívne obnovenie rozhodovania na štátnej úrovni a víta zlepšenie výhľadu úverovej bonity Bosny a Hercegoviny po včasnom vytvorení novej vlády na štátnej úrovni a udelení štatútu kandidátskej krajiny;
80. naliehavo vyzýva Bosnu a Hercegovinu, aby uprednostnila opatrenia zamerané na riešenie chudoby, nerovnosti a sociálnej ochrany, zlepšenie konkurencieschopnosti a podnikateľského prostredia, ako aj hospodárskej a sociálnej súdržnosti, podporu hospodárskej diverzifikácie a zosúladienie právnych predpisov v oblasti DPH a spotrebných daní s právnymi predpismi EÚ; ďalej naliehavo vyzýva Bosnu a Hercegovinu, aby podporovala digitálnu a zelenú transformáciu, riešila neformálne hospodárstvo a bojovala proti nezamestnanosti a chudobe, najmä medzi mladými ľuďmi, ženami a ľuďmi v zraniteľných situáciách, ako sú obyvatelia vidieckych oblastí, Rómovia, deti a starší ľudia; vyzýva na zavedenie primeraného inštitucionálneho a regulačného rámca vrátane dozorných inštitúcií a na lepšie a odpolitizované riadenie vo verejnom sektore;

81. naliehavo vyzýva na prijatie opatrení na riešenie pretrvávajúceho veľkého úniku mozgov; vyzýva Bosnu a Hercegovinu, aby riešila otázku nezamestnanosti mladých ľudí, a to aj prostredníctvom vykonávania politik a programov na podporu zamestnanosti a podnikania; zdôrazňuje význam rozvoja záruky pre mladých ľudí na západnom Balkáne, ako aj význam vzdelávania pri podpore sociálneho začlenenia a hospodárskeho rozvoja a naliehavo vyzýva Bosnu a Hercegovinu, aby investovala do vzdelávania a odbornej prípravy;
82. víta pridruženie Bosny a Hercegoviny k programu Horizont Európa a prijatie programu Kreativna Európa na obdobie 2021 – 2027; víta podporu EÚ pre reformu sektora zdravotníctva v Bosne a Hercegovine v hodnote 10 miliónov EUR a podporu EÚ na posilnenie sektora zdravotníctva v Bosne a Hercegovine prostredníctvom projektu „EU4Health“; víta plné členstvo Bosny a Hercegoviny v mechanizme Únie v oblasti civilnej ochrany a vyjadruje uznanie orgánom a občanom Bosny a Hercegoviny za ich rýchlu pomoc obyvateľom Turecka a Sýrie po zemetrasení zo 6. februára 2023;

Energetika, životné prostredie, udržateľný rozvoj a prepojenosť

83. víta balík Komisie na podporu energetiky pre krajiny západného Balkánu vo výške 1 miliardy EUR vo forme grantov EÚ, ktorý im má pomôcť prekonať energetickú krízu, vrátane okamžitej rozpočtovej podpory vo výške 70 miliónov EUR pre Bosnu a Hercegovinu, čím sa poskytne pomoc najzraniteľnejším domácnostiam pri zmiernovaní účinkov rastúcich cien a podpore energetickej efektívnosti v sektore bývania a podnikateľskom sektore; zdôrazňuje, že núdzové fondy musia byť určené na podporu Bosny a Hercegoviny pri prechode na energeticky účinný systém založený na energii z obnoviteľných zdrojov v súlade s plánom REpowerEU; odporúča posilniť integráciu Bosny a Hercegoviny do európskeho trhu s energiou, najmä vzhľadom na potrebu znížiť energetickú závislosť od Ruska po začatí jeho rozsiahlej invázie a útočnej vojny proti Ukrajine; víta iniciatívu Global Gateway pre transbalkánsky elektrický koridor a vyzýva na jeho urýchlenú realizáciu;
84. naliehavo vyzýva Bosnu a Hercegovinu, aby dokončila a prijala ambiciózny, dôveryhodný a súdržný energetický a klimatický plán na roky 2021 – 2030; pripomína, že je potrebné prijať potrebné právne predpisy o plyne, elektrine, energii z obnoviteľných zdrojov a energetickej efektívnosti v súlade so Zmluvou o Energetickom spoločenstve, zelenou agendou pre západný Balkán, balíkom opatrení v oblasti čistej energie a ďalšími normami a politickými cieľmi EÚ v oblasti ochrany klímy a energetiky a zabezpečiť plnú harmonizáciu právnych predpisov na štátnej úrovni pre funkčný trh s energiou;
85. zdôrazňuje, že je dôležité urýchlene posilniť diverzifikáciu zdrojov energie v súlade so záväzkami krajiny v oblasti dekarbonizácie; naliehavo vyzýva Bosnu a Hercegovinu, aby sa vyhla projektom v strategických odvetviach vrátane energetickej infraštruktúry, ktoré zvyšujú závislosť krajiny od Ruska a Číny, a prerušila ich; víta oznámenie federálnej vlády Bosny a Hercegoviny o zamietnutí návrhu na alternatívneho čínskeho subdodávateľa pre navrhovanú uhoľnú elektrárňu Tuzla 7;

86. víta rozhodnutie o účasti Sarajeva na misii EÚ pre 100 klimaticky neutrálnych a inteligentných miest do roku 2030, na ktorú sa v období 2022 – 2023 vyčlení 360 miliónov EUR z programu Horizont Európa;
87. vyzýva orgány Bosny a Hercegoviny, aby urýchlili vykonávanie projektov v rámci hospodárskeho a investičného plánu pre západný Balkán, ktoré by umožnili krajine znížiť závislosť od fosílnych palív, podporiť cestu k dekarbonizácii a pomôcť pri plnení cieľov zelenej agendy; zdôrazňuje, že zelená a digitálna transformácia a udržateľná konektivita predstavujú hnací faktor regionálnej hospodárskej integrácie a integrácie s EÚ;
88. nabáda vlády entít Bosny a Hercegoviny, aby pri plánovaní projektov zvýšili transparentnosť prostredníctvom účasti verejnosti a konzultácií s miestnymi komunitami, vedeckými odborníkmi a občianskou spoločnosťou; zdôrazňuje potrebu zlepšiť *ex ante* komplexné strategické environmentálne hodnotenia a zosúladiť ich s ustanoveniami o posudzovaní vplyvov na životné prostredie; zdôrazňuje význam transparentného a efektívneho využívania investícií;
89. konštatuje pozitívny vývoj v oblasti ochrany životného prostredia a oceňuje prácu miestnych environmentálnych organizácií a aktivistov občianskej spoločnosti; vyzýva Bosnu a Hercegovinu, aby viac zohľadňovala environmentálne aspekty v rôznych sektorových politikách a aby zvýšila trestné stíhanie trestných činov proti životnému prostrediu; naliehavo vyzýva Bosnu a Hercegovinu, aby zaviedla prísne uplatňovanie zákonov a opatrení na ochranu životného prostredia s cieľom zabrániť vplyvu banského výskumu a prevádzky baní na životné prostredie a znížiť ho; vyzýva Bosnu a Hercegovinu, aby zvýšila počet a rozlohu chránených prírodných oblastí a zachovala integritu existujúcich národných parkov a iných chránených oblastí;
90. je hlboko znepokojený znečistením riek; naliehavo vyzýva orgány Bosny a Hercegoviny, aby riešili problém kontaminácie pôdy a vody, chránili jej rieky, a to aj pred škodlivým vplyvom malých vodných elektrární, ďalej zosúladovali právne predpisy s *acquis* EÚ v oblasti kvality vody a ochrany prírody a výrazne zlepšili nakladanie s odpadom, a to aj prijatím celoštátnej stratégie s osobitným dôrazom na opatrenia v oblasti efektívneho využívania zdrojov a obehového hospodárstva;
91. vyzýva Bosnu a Hercegovinu, aby iniciovala účinné programy na ochranu a zlepšenie kvality ovzdušia v silne znečistených mestách Bosny a Hercegoviny, najmä v Sarajeve; v tejto súvislosti víta prijatie iniciatívy Rady ministrov zameranej na zníženie emisií látok znečisťujúcich ovzdušie a skleníkových plynov v sektorech vykurovania obytných budov a dopravy; vyzýva Bosnu a Hercegovinu, aby tiež znížila cezhraničné znečistenie ovzdušia;
92. konštatuje, že Bosna a Hercegovina musí vynaložiť ďalšie úsilie na ďalšie zosúladenie s *acquis* EÚ vo všetkých oblastiach dopravy a na jeho účinné vykonávanie; zdôrazňuje potrebu posilniť vnútornú a regionálnu harmonizáciu a prepojenosť; pripomína potrebu reformných opatrení v oblasti prepojenia a zosúladenia s transeurópskou dopravnou sieťou a transeurópskymi energetickými sieťami; víta európske investície do cestnej a železničnej infraštruktúry v Bosne a Hercegovine, najmä rozvoj koridoru Vc, ktorý zlepši hospodársku výmenu a prepojenie v regióne západného Balkánu;

o
o o

93. poveruje svoju predsedníčku, aby postúpila toto uznesenie podpredsedovi Komisie/vysokému predstaviteľovi Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku, Rade, Komisii, predsedníctvu, Rade ministrov a Parlamentnému zhromaždeniu Bosny a Hercegoviny, vládám a parlamentom Federácie Bosny a Hercegoviny, Republiky srbskej a okresu Brčko, vládám desiatich kantónov Federácie Bosny a Hercegoviny a Úradu vysokého predstaviteľa.

DÔVODOVÁ SPRÁVA

Obyvatelia Bosny a Hercegoviny opakovane preukazujú, že si pre svoju krajinu želajú európsku budúcnosť. Udelenie štatútu kandidátskej krajiny je jednoznačným ocenením ich vytrvalého úsilia o transformáciu krajiny. Zároveň je aj budičkom pre politické vedenie krajiny, ktoré musí prestať so sledovaním vlastných záujmov a konečne zaviesť veľmi potrebné reformy v prospech všetkých občanov Bosny a Hercegoviny.

Zásadné geopolitické, sociálne, technologické a environmentálne zmeny nenechávajú priestor pre nejednoznačnosť a váhanie. Jedinými nástrojmi na riešenie spoločných výziev a hrozieb je solidarita a spolupráca. Tento imperatív sa stal ešte viditeľnejším v dôsledku útočnej vojny Ruska voči Ukrajine. Zároveň sa najširšie otvorili dvere do EÚ partnerom, ktorí realizujú reformy a zabezpečujú široké zosúladenie so spoločnými politikami.

Ak sa nájde politická vôľa a odhodlanie, imaginárne výhovorky a skutočné rozpory možno prekonať zmierením a spoluprácou. Inštitucionálne a ústavné reformy musia zabezpečiť nediskrimináciu a hladký prechod „z Daytonu do Bruselu“, čím sa vytvorí pevný základ pre mierový a fungujúci štát, v ktorom majú všetci občania rovnaké príležitosti na formovanie politického a verejného života svojej krajiny.

Je dôležité pripomenúť úsilie nezávislej občianskej spoločnosti, médií, štátnych zamestnancov a funkcionárov, vďaka ktorému sa Bosna a Hercegovina mení na dynamický a prosperujúci multikultúrny štát.

Európsky parlament je aj naďalej horlivým zástancom európskej cesty Bosny a Hercegoviny založenej na demokratickej transformácii a právnom štáte. EÚ bude naďalej poskytovať značnú finančnú a technickú podporu na uľahčenie transformácie a pokroku krajiny. Je na politických vodcoch krajiny a jej spoločnosti, aby využili príležitosť a namiesto rozdeľovania spoločnosti sa priklonili k životaschopnému demokratickému pluralizmu v záujme celej krajiny a jej obyvateľov.

Je čas využiť túto príležitosť a pokročiť v politických a sociálno-ekonomických reformách Bosny a Hercegoviny.

INFORMÁCIE O PRIJATÍ V GESTORSKOM VÝBORE

Dátum prijatia	27.6.2023
Výsledok záverečného hlasovania	+: 63 -: 9 0: 3
Poslanci prítomní na záverečnom hlasovaní	Alexander Alexandrov Yordanov, François Alfonsi, Maria Arena, Petras Auštrevičius, Traian Băsescu, Anna Bonfrisco, Fabio Massimo Castaldo, Susanna Ceccardi, Włodzimierz Cimoszewicz, Katalin Cseh, Anna Fotyga, Michael Gahler, Kinga Gál, Giorgos Georgiou, Karol Karski, Dietmar Köster, Andrius Kubilius, Ilhan Kyuchyuk, Jean-Lin Lacapelle, David Lega, Miriam Lexmann, Nathalie Loiseau, Antonio López-Istúriz White, Jaak Madison, Lukas Mandl, Thierry Mariani, Marisa Matias, David McAllister, Vangelis Meimarakis, Sven Mikser, Francisco José Millán Mon, Matjaž Nemeč, Demetris Papadakis, Kostas Papadakis, Tonino Picula, Thijs Reuten, Nacho Sánchez Amor, Isabel Santos, Jacek Saryusz-Wolski, Mounir Satouri, Radosław Sikorski, Jordi Solé, Harald Vilimsky, Viola von Cramon-Taubadel, Thomas Waitz, Witold Jan Waszczykowski, Charlie Weimers, Isabel Wiseler-Lima, Salima Yenbou, Tomáš Zdechovský, Bernhard Zimniok, Željana Zovko
Náhradníci prítomní na záverečnom hlasovaní	Ioan-Rareș Bogdan, Marc Botenga, Angel Dzhambazki, Markéta Gregorová, Rasa Juknevičienė, Andrey Kovatchev, Katrin Langensiepen, Karsten Lucke, Alessandra Moretti, María Soraya Rodríguez Ramos, Bert-Jan Ruissen, Christian Sagartz, László Trócsányi, Mick Wallace
Náhradníci (čl. 209 ods. 7) prítomní na záverečnom hlasovaní	João Albuquerque, Margrete Auken, Clare Daly, Cyrus Engerer, Helène Fritzon, Irena Joveva, César Luena, Antonio Maria Rinaldi, Marco Zullo

ZÁVEREČNÉ HLASOVANIE PODĽA MIEN V GESTORSKOM VÝBORE

63	+
ECR	Angel Dzhambazki, Anna Fotyga, Karol Karski, Jacek Saryusz-Wolski, Witold Jan Waszczykowski
ID	Anna Bonfrisco, Susanna Ceccardi, Antonio Maria Rinaldi
NI	Fabio Massimo Castaldo
PPE	Alexander Alexandrov Yordanov, Traian Băsescu, Ioan-Rareș Bogdan, Michael Gahler, Rasa Juknevičienė, Andrey Kovatchev, Andrius Kubilius, David Lega, Miriam Lexmann, Antonio López-Istúriz White, David McAllister, Lukas Mandl, Vangelis Meimarakis, Francisco José Millán Mon, Christian Sagartz, Radosław Sikorski, Isabel Wiseler-Lima, Tomáš Zdechovský, Željana Zovko
Renew	Petras Auštrevičius, Katalin Cseh, Irena Joveva, Ilhan Kyuchyuk, Nathalie Loiseau, María Soraya Rodríguez Ramos, Salima Yenbou, Marco Zullo
S&D	João Albuquerque, Maria Arena, Włodzimierz Cimoszewicz, Cyrus Engerer, Heléne Fritzon, Dietmar Köster, Karsten Lucke, César Luena, Sven Mikser, Alessandra Moretti, Matjaž Nemeč, Demetris Papadakis, Tonino Picula, Thijs Reuten, Nacho Sánchez Amor, Isabel Santos
The Left	Clare Daly, Marisa Matias, Mick Wallace
Verts/ALE	François Alfonsi, Margrete Auken, Markéta Gregorová, Katrin Langensiepen, Mounir Satouri, Jordi Solé, Viola von Cramon-Taubadel, Thomas Waitz

9	-
ECR	Charlie Weimers:
ID	Jean-Lin Lacapelle, Jaak Madison, Thierry Mariani, Harald Vilimsky, Bernhard Zimniok
NI	Kinga Gál, Kostas Papadakis, László Trócsányi

3	0
ECR	Bert-Jan Ruissen
The Left	Marc Botenga, Giorgos Georgiou

Vysvetlenie použitých znakov:

+ : hlasovali za

- : proti

0 : zdržali sa hlasovania